

گزارش تفسیری مدیریت؟ استاندارد و آموزشی؟

منصور شمس احمدی
حسابدار رسمی

ارائه گزارش تفسیری مدیریت در سال ۱۳۹۶، در شرایطی از طرف بورس الزام آور شد که گزارش پیش‌بینی سودوزیان به‌دلیل انحرافات عمده ارقام واقعی با پیش‌بینی، گمراه‌کننده، و در نتیجه از لیست الزامات بورس خارج شده بود.

اظهار نظر حساب‌برسان نسبت به صورت سودوزیان پیش‌بینی شده (استاندارد ۳۴۰ قبلی) هم‌زمان با اجرای استاندارد بین‌المللی ۳۴۰۰، بدون این‌که رهنمود خاصی برای آن تدوین شده باشد، الزامی شد. این در حالی است که در اکثر کشورها رهنمود استاندارد ۳۴۰۰ تصویب شده است و حساب‌برسان در گزارش خود اعلام می‌دارند که صورتهای مالی پیش‌بینی شده طبق آن رهنمود تهیه شده است.

گزارش تفسیری مدیریت و اظهار نظر حساب‌برسان نسبت به آن گزارش هم، دچار سرنوشتی مشابه شد. گزارش حساب‌برسان نسبت به بودجه حذف شد و اظهار نظر حساب‌برسان نسبت به گزارش تفسیری الزامی شد.

گزارش تفسیری مدیریت قاعداً باید شامل موارد زیر باشد:

- اطلاعات در مورد وضعیت و عملکرد شرکت به‌نحوی که بیانگر اطلاعات تکمیلی در خصوص خلق ارزش و توانایی شرکت در ایجاد وجه نقد در آینده باشد. بنابراین در گزارش تفسیری باید عوامل موثر در ارزیابی عملکرد تشریح و با پیش‌بینیها مقایسه شود.
- یکی از مباحثی که در گزارش تفسیری مدیریت باید جامع و کامل بوده و توسط شخص یا گروه متخصص تهیه شود، موضوع ریسکهای شرکت و برنامه‌ریزی مدیریت برای کاهش آن ریسکهاست. آن‌چه در حال حاضر اتفاق افتاده است، این است که مطالب مندرج در گزارش فعالیتهای هیئت‌مدیره با تغییراتی به‌عنوان گزارش تفسیری مدیریت ارائه می‌شود. موارد متعددی مشاهده شده است که در خصوص ریسکها، فقط عناوین آنها، ریسک نقدینگی، ریسک اعتباری و ... درج می‌شود و هیچ توضیحی در مورد ریسکهایی که شرکت با آنها روبه‌روست، ارائه نمی‌شود.

- اظهار نظر حساب‌برسان نسبت به گزارش تفسیری هم، براساس رهنمود سازمان بورس صادر می‌شود، حال آن‌که اظهار نظر حساب‌برسان براساس استاندارد حساب‌رسی ۷۲۰ ارائه شود. جمله‌بندی الزام‌شده در رهنمود سازمان بورس با متن استاندارد ۷۲۰ مطابقت ندارد. این اولین باری است که شاهد تصویب یک رهنمود قبل از تصویب استاندارد مربوط هستیم. افزون بر آن، طبق استاندارد ۷۲۰، اظهار نظر نسبت به گزارش تفسیری مدیریت فقط در مورد صورتهای مالی حساب‌رسی شده صادق است. حال آن‌که براساس رهنمود بورس، این استاندارد برای گزارشهای بررسی اجمالی نسبت به صورتهای مالی میان‌دوره‌ای نیز اجبار شده است.

- روند تغییرات گزارش تفسیری، همان‌طور که از **بیانیه حرفه‌ای ۱ (PS 1)** مستفاد می‌شود، توجه به مسائل محیطی، اجتماعی و راهبری و به‌عبارت دیگر اهداف و برنامه‌های شرکت در رابطه با توسعه پایدار است. در حال حاضر جامعه اقتصادی ما به دو گونه استاندارد نیاز دارد، استانداردهای **ارزشیابی (Valuation)**، و **استانداردهای توسعه پایدار (GRI)**، که متولی هم ندارد. ضروری است نهادهای این مسئولیت را به‌عهده بگیرد و استانداردهای مربوط تدوین و رهنمودها و برنامه‌های آموزشی لازم نیز تهیه شود.

بدون وجود استاندارد و آموزش، گزارش تفسیری، چه در شکل کنونی و چه در سطح پیشرفته آن، به‌صورت کاملاً شکلی و نه محتوایی، ارائه خواهد شد که به‌هیچ‌وجه اطلاعات جامع و کاملی را به استفاده‌کننده نخواهد داد.

